

Tromsø stift/Den katolske kirke i Nord-Norge

- Avsender: Tromsø stift/Den katolske kirke i Nord-Norge
- Høringsinstans: Tros- og livssynsamfunn utenom Den norske kirke
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ [2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Begrepet samfunn innebærer at det gjelder flere personer, og det er ikke unaturlig med en nedre grense. I noen utstrekning må også være rom for praktiske hensyn. 500 medlemmer er imidlertid høyt; i realiteten enda høyere siden bare de over 15 år medregnes. Særlig kan det ramme innvandrergrepper som tilhører til dels meget gamle trossamfunn. Eventuelt kan lovteksten mykes noe opp, slik at man enkelt kan fange opp slike tilfeller. Tromsø stift vil mene at 50 kunne være et minimumsantall, barn inklusive.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Behovet er avhengig av tallet som settes for nedre grense. Det må sees til at registreringsformen ikke krenker det enkelte samfunns autonomi og integritet, med andre ord at det er skjematiske og enkle krav til registreringen.

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)

forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kommunale tilskudd ligger i Nord-Norge 25 til 30 % over det statlige, og for Tromsø stift vil overgang til statlig finansiering bety vesentlig nedgang i inntekter og tilsvarende forskjellsbehandling til Dnk. I Nord-Norge kan Dkk ikke tilby lokaler og betjening som er i nærheten av det Dnk disponerer over. Mange steder låner/leier man kirker og lignende, men det gjelder ikke over alt, og det kan være ulike hindringer. Flere steder er det ingen lokaler eller svært nødtørftige forhold for messer, og enda verre for høytidelige anledninger som dåp, vigsel etc.; det vanskeliggjør å gi katolikker som bor spredt en verdig betjening. I tillegg kommer forskjellen som følge av ulikheten vedrørende merverdiavgift, jf. kommentar til slutt.

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	Barn er fullgode medlemmer i et trossamfunn – "La de små barn komme til meg". Selv om bestemmelsen ikke gjelder medlemskap, ligger det i aldersbegrensningen en føring som kan influere tenkningen i offentlig sammenheng omkring barns status. Med tiltagende spenning mellom barns rettigheter og foreldremyndighet er det uønsket.

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig ☒ Uenig	☒ Viktig ☐ Ikke viktig ☐ Ingen oppfatning	Er nedgangen i medlemstall i Dnk bare forholdsmessig, er det ikke grunnlag for å endre sammenhengen til overføring per medlem mellom Dnk og andre tros- og livssynssamfunn. Det er forståelse for at ved absolutt nedgang i medlemstallet vil det være vanskelig og i beste fall ta tid å følge opp med tilsvarende reduksjon i utgifter. Det er ikke en ønsket situasjon å medvirke til press for å redusere overføringer til Dnk; for mange vil det være forbundet med sorg at et lokalsamfunns tradisjonelt kanskje viktigste kulturelle samlingspunktet i vesentlig grad bygges ned. Dette må imidlertid balanseres mot en evt. utvikling som vil gå sin gang, og det er bedre i tide å møte endrede forhold fremfor å risikere å holde et kunstig nivå som tiden går fra. Uønsket, men nødvendig reduksjon av tilskudd til Dnk vil også kunne lede til omstilling og endret samarbeid mellom ulike kristne trossamfunn. Selv absolutt nedgang tilsier derfor ikke at man ikke holder fast på samme beløp per person for alle. Grunnlag for forskjellsbehandling basert på Dnks særlige plikt til å være til stede over alt, er ikke en oppgave som er vesensforskjellig fra det Tromsø stift hele tiden må forholde seg til. Det er ikke minst i noen av utkantstrøkene i

Nord-Norge at det bor katolikker som skal betjenes. Stiftets utgifter vil være parallelle til utgiftene for Dnk, lønn, reiser lokaler etc. Stiftet står dårligere rustet til å møte oppgavene enn Dnk, og det er ikke grunn til at det ikke skal ha tilsvarende tilskudd per medlem. Som nevnt under kommentar til pkt. 9 ovenfor, kan stiftet ikke tilby lokaler og betjening som er i nærheten av det Dnk disponerer over.

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det betviles at det er reelt grunnlag for forskjellsbehandling ut fra kirkenes alder. Alle bygg fra 50 år og oppover, noen ganger også yngre, krever fra tid til annen gjennomgående opprustning. Samtidig er utgifter til eldre kirkebygg sterkt varierende. Selv middelalderkirker i stein kan være meget rimelige å vedlikeholde om man fordeler utgiftene over årene mellom hvert vedlikehold. Til dels vil nyere kirker være større og arkitektonisk mer kompliserte, slik at de heller blir dyrere i drift og vedlikehold. Når 980 av 1630 kirker holdes utenfor tilskuddsgrunnlaget, vil dette utgjøre en ikke uvesentlig del av Dnks utgifter, jf. tallene for etterslep; etterslep er ikke noe enestående for Dnk, også Dkk sliter med det, og det gjelder nokså sikkert de fleste trossamfunn av noe alder. Forskjellen markerer seg heller til samfunn hvor medlemmene bor samlet eller til samfunn som ikke baserer seg på å ha egne bygg lokalt. Tromsø stift har to 1800-talls kirker i tre; det gis ingen støtte. For Tromsø stifts del forsterkes ulikheten av at Tromsø stift ikke kan komme innunder momskompensasjonsordningen. En riktigere løsning synes å være at man holder utenfor tilskuddsgrunnlaget kirker som av særlige grunner ikke bør påvirke

dette, først og fremst kirker av kulturhistorisk verdi som det ikke er naturlig å frede. Det kan være større kirker på steder som blir fraflyttet, eller kirker som i praksis ikke brukes, men som bør tas vare på. Avgjørelse for slike bygg må bygge på konkret vurdering og gjelde kirker fra alle trossamfunn. Utgiftene bør samtidig gå over på staten. Da kunne reelle utgifter legges til grunn, hva enten de er eksklusive eller inklusive mva. Det vises ellers til NKRs uttalelse.

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☒ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Ordbruken "Dnks særlige stilling" er alt for åpen for administrative fortolkninger. Det må være et krav at loven konkretiserer hvilke særlige oppgaver som eventuelt kan unntas fra reguleringsgrunnlaget.

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig

☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kommentaren gjelder § 6 generelt og ikke spørsmålet som er reist: Høringsnotatet er balansert i behandlingen av religionsfriheten. Likevel vekkes bekymring for fremtiden fordi det ikke skisseres et objektivt rom for religionsfriheten. Staten beveger seg bort fra det som i hovedsak har vært felles verdigrunnlag i Norge, og spørsmålet blir stående åpent, er om religionsfriheten vil være beskyttet i et demokratisk samfunn med verdier som påtvinges alle, og som i for stor grad strider mot kristen etikk.

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig

☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ Enig
☐ Uenig

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

En organisasjon med størrelse som Dnk vil ha behov for langt flere rettssubjekter enn bare sentralledet og lokalleddene. Særlig gjelder det for administrative ledd på regionalt nivå, men også for ulike virksomheter som dekker særskilte oppgaver. Det bør derfor være regler som tilrettelegger for å etablere andre selvstendige rettssubjekter som samtidig skal være integrerte deler av Dnk. Unnlater man dette, vil praktiske behov medføre opprettelse av ulike varianter av rettssubjekter, for eksempel aksjeselskap eller stiftelse. Særlig det siste har over tid vist seg å være uheldig i kirkelig sammenheng og bør unngås.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

Hvor viktig er dette?

Eventuell kommentar

- ☐ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.
☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig

Kommentarer

1. Generelt. Summen av ulikheter i tilskudd til Dnk og til Tromsø stift blir så markant at det strider mot likebehandlingen i henhold til Grunnlovens § 16: • Dnk skal ikke betale mva, Tromsø stift betaler mva uten å få kompensasjon, jf. nedenfor. • Kommunene overfører 25 til 30 % mer enn staten, dette overskytende synes å bortfalle. • Investeringsstilskudd til Dnks kirker fra før 1900 skal ikke telle med, jf. pkt. 12. • Bare statens og kommunenes budsjetterte utgifter til Dnk regnes med, ikke utgifter som kommer på i løpet av året; mao de reelle utgifter er ikke med når man skal beregne det årlige justerbare tilskuddet til trossamfunn. • Det skal ikke lenger være samsvar mellom tilskudd per person til Dnk og til andre trossamfunn. 2. I forslaget fremholdes at trossamfunn kan få tilskudd under momskom-pensasjons-ordningen for frivillige organisasjoner. Det forutsetter registrering som forening. Brønnøysundregistrene har ikke akseptert Tromsø stift som forening, og stiftet er dermed avskåret fra å nyte godt av ordningen. Stiftet har over flere år gått glipp av mange millioner kroner i momskompensasjon, bl.a. som følge av store vedlikeholds-utgifter på en listeført 1800-talls kirke.